

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către partea vătămată, Xxxxx, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017 și a sentinței Judecătoriei Anenii Noi sediul Central din 14 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Gîrlean Alexei Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-nul Xxxxx, domiciliat or. Xxxxx str. Xxxxx ap. xx

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 12.04.2017-14.06.2017
2. instanța de apel: 11.07.2017-13.09.2017
3. instanța de recurs: 08.11.2017 - 06.12.2017

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 14 iunie 2017, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Gîrlean Alexei Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 179 alin. (2) Cod penal, la 1 an închisoare;
- art. 171 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare;
- art. 172 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare;
- art. 179 alin. (2) Cod penal, la 1 an închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilit pedeapsă definitivă 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă acțiunea civilă parțial și s-a încasat din contul lui Gîrlean Alexei în beneficiul părții vătămate, Xxxxx, prejudiciul moral în sumă de 20.000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost încasat de la Gîrlean Alexei în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor medico-legale în sumă de 282 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, Gîrlean A. la data de 24 februarie 2017, în jurul orei 01.30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, neavând consimțământul proprietarului, a pătruns ilegal în domiciliul Xxxxx, amplasat în or. Xxxxx, str. Xxxxx,

unde cu un cuțit de bucătărie, a amenințat-o cu aplicarea violenței fizice, iar la cerința acesteia de a părăsi domiciliul a refuzat categoric.

Tot el, la data de 24 februarie 2017, în jurul orei 01.40, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul Xxxxx, amplasat în or. Xxxxx, str. Xxxxx, în scopul violului, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința din motivul vârstei înaintate, fiind născută la xxxxx, amenințând-o cu răfuială fizică și cu un cuțit, contrar voinței acesteia, prin constrângerea fizică și psihică, a întreținut cu ultima un raport sexual forțat.

De asemenea, Gîrlean A., la data de 24 februarie 2017, în jurul orei 01.45, aflându-se la domiciliul Xxxxx, amplasat în or. Xxxxx, str. Xxxxx, amenințând-o cu răfuială fizică, contrar voinței acesteia, prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința din motivul vârstei înaintate, fiind născută la xxxxx, și-a satisfăcut pofta sexuală în formă perversă cu Xxxxx.

Ulterior, tot el, la data de 09 martie 2017 în jurul orei 01.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, neavând consimțământul proprietarului, a pătruns ilegal în domiciliul Xxxxx, amplasat în or. Xxxxx, str. Xxxxx, unde a amenințat-o cu aplicarea violenței fizice, iar la cerința acesteia de a părăsi domiciliul a refuzat categoric.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, faptele inculpatului, Gîrlean A., au fost calificate *de drept* în baza art. 179 alin. (2) Cod penal și anume – *pătrunderea în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a-l părăsi la cererea ei, acțiuni săvârșite cu amenințarea aplicării violenței*; art. 171 alin. (1) Cod penal - *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința*; precum și în baza art. 172 alin. (1) Cod penal - *satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Avocatul Potereanu Dina în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimului să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate.

În motivarea apelului a invocat că:

- la individualizarea pedepsei instanța de judecată nu a ținut cont de normele art. 62-71 Cod penal;

- instanța de fond nu a stabilit pedeapsa în limitele fixate de normele de condamnare și nu a individualizat corect pedeapsa penală, iar în privința inculpatului, Gîrlean A., ar fi echitabilă aplicarea unei pedepse penale neprivative de libertate.

3.2 Partea vătămată, Xxxxx, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, doar în partea condamnării inculpatului în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, cu reîncadrarea acțiunilor inculpatului pe acest capăt de învinuire în baza art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal, și respectiv să-i fie stabilită ultimului o pedeapsă mai aspră.

În motivarea apelului a invocat, că instanța de fond nu a luat în considerație

modul comiterii infracțiunii și anume faptul, că inculpatul i-a pus cuțitul la gât, a comis această infracțiune cu o deosebită cruzime, și-a bătut joc de ea. Până la momentul actual îi este frică să doarmă în casă singură. În momentul când inculpatul i-a pus cuțitul la gât, i-a comunicat că se va plânge la poliție, la ce acesta a amenințat-o cu răfuială fizică, când se v-a elibera din locurile de detenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017, a fost respins apelul declarat de partea vătămată, Xxxxx, ca nefondat, fiind admis apelul declarat de către avocatul, Potereanu Dina, în numele inculpatului, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în partea încasării cheltuielilor de judecată și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care cheltuielile judiciare în quantum de 282 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare în cauza penală, se trec în contul statului.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către prima instanță, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței prin prisma celor invocate de apelanți. Totodată, s-a reținut faptul că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și a solicitat prin cerere scrisă de a judeca cauza în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, cerere ce a fost acceptată, procesul penal desfășurându-se în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală. Astfel, instanța de apel a considerat, că prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe în conformitate cu prevederile art. 95 și art. 101 Cod de procedură penală prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată și probele administrate, a stabilit corect situația de fapt și a încadrat juridic corect faptele inculpatului, și anume în baza art. 179 alin. (2), art. 171 alin. (1), art. 172 alin. (1) și art. 179 alin. (2) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a statuat, că pedeapsa penală aplicată inculpatului, Gîrlean A., pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (2), art. 171 alin. (1), art. 172 alin. (1) și cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, este una legală, iar motivele invocate de către partea vătămată și apărătorul inculpatului în cererile de apel, sub aspectul individualizării pedepsei sunt lipsite de substrat factologic și juridic.

La acest capitol, instanța de apel a notat, că prima instanță motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului, corect concluzionând că atingerea scopului pedepsei se v-a asigura prin aplicarea sancțiunii minime prevăzute de infracțiunile comise de către inculpat, cu izolarea acestuia de societate, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare.

Astfel, luând în considerație circumstanțele expuse supra, instanța de apel a considerat nefondată aserțiunea avocatului, Potereanu D., în numele inculpatului, privind aplicarea față de ultimul, a unei pedepse mai blânde, având în vedere modalitatea comiterii infracțiunilor, circumstanțele în care acestea au fost comise, precum și urmările prejudiciabile.

La fel, instanța de apel a apreciat ca nejustificat dezacordul expus în apelul declarat de către apărătorul inculpatului, în ceea ce privește faptul că prima instanță nu a ținut cont de existența circumstanțelor atenuante prevăzute la art. 76 Cod penal și anume recunoașterea vinei, căința sinceră, conștientizarea ilegalității acțiunilor sale, deoarece recunoașterea vinovăției atrage incidența procedurii simplificate în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală și nu poate valorifica ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, ceea ce ar însemna că aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

Nu au fost reținute nici alegațiile părții vătămate, Xxxxx, referitor la faptul că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă, deoarece în cazul de față, la aplicarea pedepsei prima instanță a luat în considerație nemijlocit urmările prejudiciabile ale faptei comise de către acesta, circumstanțele în care au fost comise infracțiunile, precum și acțiunea faptei infracționale asupra psihicului pătimatei. În situația dată, instanța de apel a considerat, că o pedeapsă mai aspră pentru a fi aplicată pentru inculpat este inoportună, iar pretinsele amenințări din partea ultimului în adresa pătimatei, nu pot fi privite ca temei pentru aplicarea unei sancțiuni mai aspre.

În opinia instanței de apel este corectă soluția primei instanțe în partea soluționării acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral în beneficiul părții vătămate, Xxxxx, în mărime de 20.000 lei, învederând prevederile art. 1422 alin. (1), 1423 Cod civil. Prin urmare, în mod just și proporțional, prin sentința adoptată de prima instanță s-a dispus încasarea sumei menționate supra, luând în considerație vătămarile provocate părții vătămate, faptul că inculpatul și-a recunoscut vinovăția, dar și posibilitățile materiale reale ale acestuia.

Totodată, instanța de apel a considerat de cuviință de a interveni în sentința contestată, prin prisma rigorilor art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, menționând că cheltuielile pentru efectuarea expertizelor medico-legale privind constatarea gravității vătămarilor corporale, suportate de către partea vătămată, nu pot fi dispuse spre încasare din contul inculpatului, de vreme ce norma de drept prevede clar și explicit, că acestea se compensează din contul mijloacelor bugetului de stat, fiind inadmisibilă încasarea cheltuielilor vizate din contul inculpatului.

Astfel, instanța de apel a reținut, că cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în cazul nemijlocit nu sunt unele de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente suportate anume de către stat, motiv pentru care acestea urmează a fi trecute în contul statului.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către partea vătămată, Xxxxx, prin care solicită casarea parțială a acestora, cu reîncadrarea acțiunilor inculpatului din prevederile alin. (1) art. 171 Cod penal, în cele prevăzute la lit. f) alin. (2) art. 171 Cod penal și respectiv aplicarea unei pedepse mai aspre decât cea aplicată de instanțele de fond.

În motivarea recursului declarat invocă, că inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă penală prea blândă, deoarece instanța de judecată nu a luat în considerație modul de săvârșire a infracțiunii, adică acesta a comis-o cu o deosebită cruzime, fiind

amenințată cu cuțitul la gât. Persistând până în prezent frica de a dormi singură la domiciliu. A fost amenințată de către inculpat, că dacă se va plânge la poliție, după eliberarea din detenție se va răzbuna. Astfel, consideră că acțiunile inculpatului necesitau a fi reîncadrate în prevederile art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, care a solicitat de a-l respinge ca inadmisibil, deoarece reieșind din circumstanțele cauzei s-a constatat că încadrarea acțiunilor în baza art. art. 171 alin. (1), 172 alin. (1) și 179 alin. (2) este una corectă, iar aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani este pe măsura materialului probant administrat și corespunde prevederilor legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Din textul recursului declarat, se atestă că autorul nu indică nemijlocit un careva temei pentru recurs din cele prevăzute expres la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă din conținutul declarației de recurs, Colegiul reține că partea vătămată solicită reîncadrarea acțiunilor inculpatului de la prevederile art. 171 alin. (1) Cod penal, la cele prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal, considerând că infracțiunea comisă de către inculpat a fost însoțită de acțiuni agravante și anume cu o deosebită cruzime, săvârșită din motive sadice, respectiv fiind solicitat și stabilirea unei pedepse mai aspre în baza acestei norme. Din perspectiva celor solicitate, Colegiul desprinde semnalarea cazului de casare stipulat la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, unde este prevăzut că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*.

Cu referire la incidența temeiului pentru recurs semnalat de recurent, specificat la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs menționează, că pentru o atare concluzie, trebuie să se țină cont de fapta săvârșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanțele de fond, și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, rezultă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită. Pe cale de consecință, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, doar atunci când se constată comiterea unei erori de drept, ținându-se seama și de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

Verificând temeinicia criticilor invocate de recurent în sensul enunțat mai sus, Colegiul notează, că prezenta cauză a fost judecată la cererea inculpatului, ce a fost contrasemnata de către apărătorului său (f.d. 121), în conformitate cu prevederile art.

364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, procedura simplificată fiind acceptată prin încheierea protocolară a primei instanțe din 19 mai 2017 (f.d. 124-verso).

Potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, judecata se face în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, doar dacă inculpatul recunoaște faptele așa cum sunt menționate în rechizitoriu. Adică o condiție indispensabilă impusă de legiutor în cadrul aplicării procedurii respective, este acel fapt că inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei așa cum a fost reținut în rechizitoriu.

Revenind la prezenta speță, Colegiul penal reține, că inculpatul a fost învinuit de către organul de urmărire penală de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1), art. 172 alin. (1) și art. 179 alin. (2) Cod penal, infracțiuni pe care le-a și recunoscut integral, pentru săvârșirea cărora a fost condamnat prin sentința adoptată de către prima instanță. Deci, în prezenta speță, instanța de judecată nu a efectuat o altă încadrare juridică a faptelor săvârșite, decât aceea ce i-a fost imputată de către partea acuzării.

Cât privește alegațiile părții vătămate, că acțiunile săvârșite de către inculpat ce se încadrează ca infracțiune de viol, urmau a fi calificate în baza art. 171 alin. (2) lit. f) Cod penal și nu în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, pe motiv că a fost săvârșit violul cu o deosebită cruzime și din motive sadice, Colegiul penal le apreciază ca neîntemeiate. În susținerea raționamentelor sale, instanța de recurs relevă prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora - *judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu*. Totodată, instanța de recurs remarcă, că potrivit art. 326 Cod de procedură penală, modificarea acuzării în ședință de judecată în sensul agravării ei, poate fi efectuată doar de către procurorul care participă la judecarea cauzei.

În cauza dată, procurorul nu a făcut careva solicitări în scopul modificării acuzării în ședință de judecată în sensul agravării ei, respectiv nici instanțele de fond nu aveau pârghii legale de a efectua o altă încadrare juridică a infracțiunii de viol în sensul agravării.

De menționat este, că partea vătămată la finisarea urmăririi penale a fost înștiințată despre acest fapt de către organul de urmărire penală, precum și despre dreptul său de a face cunoștință cu materialele cauzei penale (f.d. 95), însă aceasta nu a făcut uz de drepturile sale, cauza fiind expediată în instanța de judecată. La fel, Colegiul relevă și acel fapt, că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 34-verso) partea vătămată la judecarea cauzei în prima instanță, la etapa dezbaterilor judiciare a declarat, că este de acord cu pedeapsa solicitată de către procuror în temeiul sancțiunilor infracțiunilor imputate acestuia și nu a expus careva obiecții la calificarea infracțiunii de viol, ceea ce indică că ultima a acceptat încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpat, efectuată de către organul de urmărire penală. În cele din urmă, Colegiul statuează că temeiul de casare semnalat de recurent și stipulat la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu este incident în cauza dată. Prin urmare, nici stabilirea unei pedepse mai aspre, în formula solicitată de către

partea vătămată nu poate fi admisă, deoarece inculpatului i-a fost aplicată pedeapsă definitivă, pentru concurs de infracțiuni în limitele stabilite de lege, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare, pe un termen de 6 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, ultimul beneficiind și de reduceri cu o treime a limitelor de pedepse, în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Generalizând cele expuse, Colegiul penal statuează că, în cauza dată nu a fost admisă eroarea de drept semnalată de către recurent și nu persistă temeieri de a interveni în sensul casării soluțiilor adoptate de către instanțele de fond. Astfel, se concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat în prezenta cauză, deoarece acesta este vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către partea vătămată, Xxxxx, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Gîrlean Alexei Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 27 decembrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie